

GJERDERETTLEIAR

Valle kommune

Lov om grannegjerde

regulerer retten til å ha og plikta til å sette opp og vedlikehalde gjerder mellom naboeigedomar, og korleis gjerdet skal vere utforma. Viktige punkt frå lov om grannegjerde:

- Gjerdet må ikkje vere farlig for folk eller husdyr.
- Gjerdet skal vere slik at det ikkje er til unødvendig eller urimeleg ulempe eller sjenanse for naboeigedomen.
- For at det skal foreligge gjerdeplikt må begge eigedomar ha nytte av gjerdet.
- Hytteeigar kan aldri krevje at utmarkseigar set opp gjerde mot hyttetomta utan at dette er avtala.
- Eit gjerde som ikkje vert vedlikehalde skal fjernast, og det må ikkje liggje att gjerderester som kan vere farlege for folk eller husdyr.

Beiterett

Beiteretten er ein av dei eldste bruksrettar som er knytt til norske utmarker. Retten i utmarka er befestet gjennom sedvane, hevd og lovverk. Det er felles beiterett uavhengig av grunneigedom i størsteparten av utmarka i Valle kommune. Det vil sei at det også er beiterett i dei fleste hytteområda, både på hyttetomtene og mellom dei. Dette må det takast omsyn til ved inngjerding. Beiteretten er for å sikre beitedyra tilgong til kvalitativt gode beiteområde, ettersom område som er eigna til fritidsbebyggelse ofte ligg i dei beste beiteområda. Desse retningslinene gjev hytteeigar høve til å gjerde inne inngongsparti og veranda, samstundes som det vert teke omsyn til at dyreeigarar har beiterett i området.

Nye planar for området kan ha strengare bestemmelsar i forhold til inngjerding. Det kan også gå fram av kjøpekontrakta

korleis beiteretten er handtert, og likeeins kva som er tillete av inngjerding.

TILRÅDD GJERDEMÅTE

Eit landbruksgjerde skal vere minst 0,9 m- høgt og så tett at det stenger ute hest, storfe, sau og geit i beitetida 1.mai – 15.oktober. Gjerdehaldaren må også syte for at det er lett å passere gjerdet for folk som ferdast etter stiar og vegar.

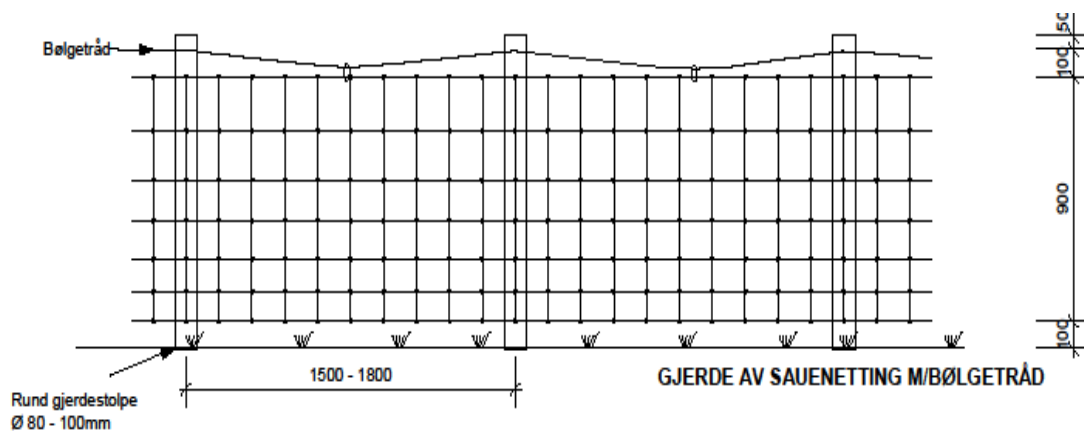
Nettinggjerde

Nettinggjerde er effektivt mot både storfe, sau og geit. Eit nettinggjerde med materialer av topp kvalitet som er sett opp på rett måte og står på god grunn kan stå i mange år forutsett jevnt tilsyn og vedlikehald. Nettinggjerde kan fort brytast ned av snøen dersom det ikkje hektast ned kvar haust. Hugs å snu nettingmaskane rett veg ved oppsetting, små masker nederst, store masker øverst. Nederste tråd bør ikkje vere høyere enn 5 cm over marka slik at det ikkje er mulig for sau eller lam og stikkje hodet under og sette det fast. Her er det viktig å vere merksam på ujamnheiter og groper i bakken under gjerdet. Desse må fyllast att, eller tettast på annan måte.

Staurene skal stå så tett at nettingen held seg stram, ca 1,5 - 1,8 m. mellom kvar staur. Dersom det går storfe eller hest på beite bør overtråd brukast slik at dyra ikkje bøyer seg over gjerdet for å få tak i godbitane på den andre sida. Då brytast gjerdet fort ned. Eit godt alternativ er bruk av bølgetråd (tykk ståltråd). Andre alternativ er bruk av strømtråd på toppen av gjerdet, eller å slå på bord på toppen av gjerdet. Etter 1. januar 2010 vart det eit absolutt forbod mot å bruke piggtråd i gjerder som styrer dyrs ferdsel. Forbodet gjeld bruk av ny piggtråd.

Nettingen bør vere av tupa utmarksgjerde eller anna med tilsvarende styrke. Gjerdestolpane må vere impregnert, og helst runde. Halvkløvinger har lett for å legge seg over mot den sida som er flat. Dimensjonen på stolpane bør vere minimum 6 cm og oppover for å tåle belastninga frå snø og beitedyr. Det må i tillegg brukast avstivning/skråband av impregnert materiale i hjørner, ved grunder og liknande.

Elektrisk gjerde

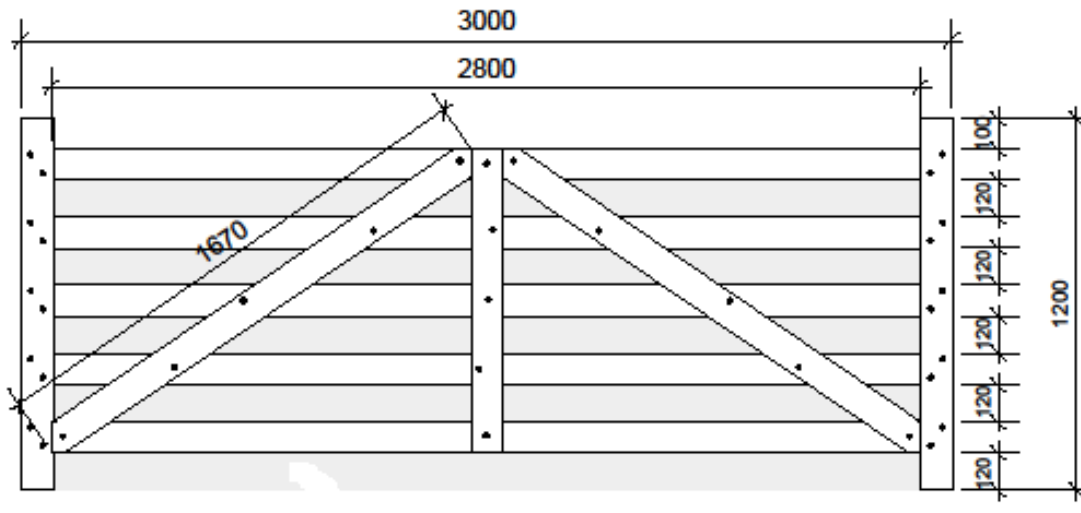
Skal ikkje nyttast rundt fritidsbustad. Verken tråd eller netting.

Gjerdetyper av treverk

som skigard, remutgard, stakittgjerde o.l. må lagast så tett at ikkje dyr set seg fast mellom materiala. Avstand frå bakken og innbyrdes avstand mellom materiala bør ikkje overstige 10 cm.

Grunder

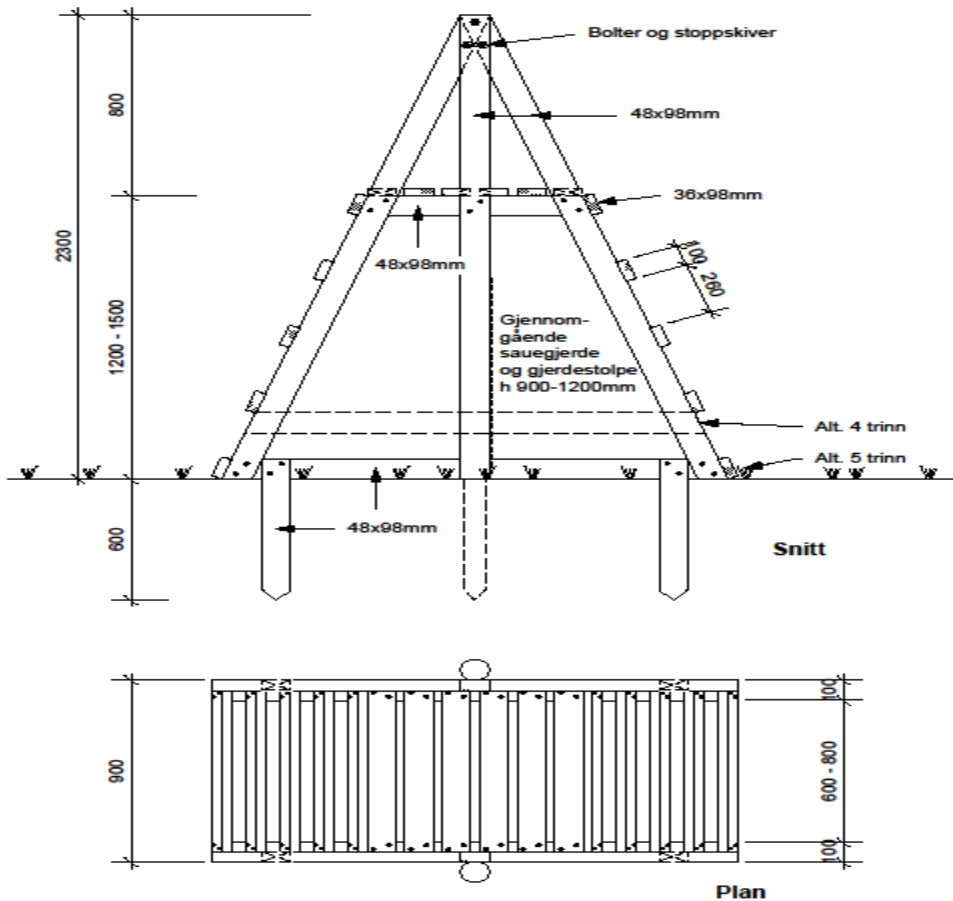
Må utformast slik at dei ikkje er til fare for dyra. Spesielt farlig er det dersom mellomroma blir store nok til at sau/lam får hovudet inn, men ikkje ut att. Eksempel på 3-meter bred grind (www.nsg.no)
Innbyrdes avstand mellom materiala bør vere maks 10-12 cm, det same gjeld avstanda frå bakken til nederste fjøl.

Alle tremateriala bør vere impregnerte. Dersom grindene er laga av tre er hengsla grinder å foretrekke, ettersom dei er enklare å opne og lukke. Det kan også vere aktuelt med ei lita grind for å gå gjennom i eller ved sida av ei stor grind for passering med kjøretøy. Ved beiteområde kan det vere lurt å utstyre grinda med skilt som minner folk om å lukke grinda.

Ei svinggrind eller sluse er eit alternativ for kryssing av gjerdet på bakkeplan. Her lagast det ei V-forma trakt på den eine sida av kryssingspunktet og ei svinggrind som slår mot ytterpunktta i opninga på den andre sida. For beskrivelse og teikning sjå www.nsg.no.

Det er også mogleg å utstyre grinder med sjølvlukkeade mekanismar som fjøyrssystem eller liknande for å sikre at dei vert lukka.

Bruk av gjerdeklyv er ofte eit betre alternativ enn vanleg grind. Den enklaste forma for gjerdeklyv er ein stige på kvar side av gjerdet med klatretrinn festa til to gjerdestolpar. Eit anna alternativ er å lage ei trapp over gjerdet, men her må ein vere merksam på fara for at sauene også lærer seg til å klive over. Det beste alternativet er kanskje to stigar som er reist på skrå mot kvarandre frå kvar si side av gjerdet som vist på eksempelteikninga. Stigane er bolta saman i toppen, og forankra i bakken med pålar. Stolpane på sida er høgare enn gjerdet slik at det er noko å halde seg i, og platået på toppen gjer det enkelt å snu seg før einklatrar ned att på andre sida av gjerdet. For fleire alternativ sjå www.nsg.no under beitebruk og tekniske løysningar.

Rymingsvegar

Ein rymingsveg er ein open passasje for ferdsel av dyr og folk frå gardane og opp til utmarka, frå gamalt av med steinutgard

på begge sider. Gamle rymingsvegar sikrar dyr og menneske adkomst til utmarka og fjellet. Ved inngjerding er det viktig at slik adkomst ikkje vert hindra. Dette sikrast ved at rymingsvegar blir tatt vare på, og at det settast opp grinder. Ved bruk av grinder er det viktig at desse alltid vert lukka, slik at beitedyr ikkje kjem på avvege. Eksempel på gjerdeklyv (www.nsg.no)

Hugs også

Hytte/bygning skal vere sikra slik at ikkje dyr kjem innunder og/eller kan setje seg fast.

Er dører på uthusene sikra slik at ikkje husdyr får dei opp og kan bli stengt inne?

Vedlikehald

Har du sett opp gjerde, er det ditt ansvar at det vert halde ved like og ikkje blir til nedfalls og dermed farleg for husdyr. Eit nettinggjerde som ligg halvvegs nede kan vere ei felle der dyra set seg fast. Eit dårlig vedlikehalde gjerde kan også føre til at husdyr kjem inn på hyttetunet, men ikkje ut att, med det resultat at dei tørstar i hel.

Har du spørsmål?

Kontakt Valle kommune tlf.: 37 93 75 00

e-post: post@valle.kommune.no

